

ІНДЕКС 74330

01/02 2021

НАУКА І СУСПІЛЬСТВО

Щомісячний науково-популярний
і літературно-художній ілюстрований журнал

ЗАСНОВАНО У СЕРПНІ 1923 РОКУ
ЗАСНОВНИК: ПРАВЛІННЯ
ТОВАРИСТВА «ЗНАННЯ» УКРАЇНИ
ВИДАВЕЦЬ: УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР
ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ

© журнал «Наука і суспільство», 2021

У НОМЕРІ:

- 2 СВОЇМ ЖИТТЯМ І ПРАЦЕЮ
ВОНИ ВОЗВЕЛИЧУВАЛИ УКРАЇНУ

ШОКАЛО О.

«Над всіх старшин найстарша правда»
Леся Українка

- 13 **КРАЛЮК П.**

Європейські літературні зацікавлення
Лесі Українки

- 21 **УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ:
ВИТОКИ ТА ІСТОРІЯ ТВОРЕННЯ**

ІВАНОВА Л.

Становлення етносоціальної свідомості
українського суспільства: головні фактори
та історичні передумови

- 36 **ФІЛОСОФСЬКО-СВІТОГЛЯДНІ ПРОБЛЕМИ
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ**

АНДРУШКІВ Б., ШЕРСТЮК Р., ГАГАЛЮК О.

До проблеми суспільної інертності
громадян України, недосконалості
державного управління, розмитості ідеології,
безпринципності у відносинах
з державами-сусідами та п'ятою колоною в
Україні

- 46 **ЕКОЛОГІЯ БУТТЯ І ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ**

БУЛЬБОТКО Г.

Знайди в рослині прятунок

- 53 **НАРОДОЗНАВЧИЙ КУТОЧОК**

Про сенс зла

- 55 **МУЗИЧНА ВІТАЛЬНЯ**

ДУВІРАК Д.

«Ось де, люди, наша слава! Слава України»
Дмитро Бортнянський

- 60 **ДОНЦОВ В.**

Петро Білинник
З циклу «Золоті голоси України»

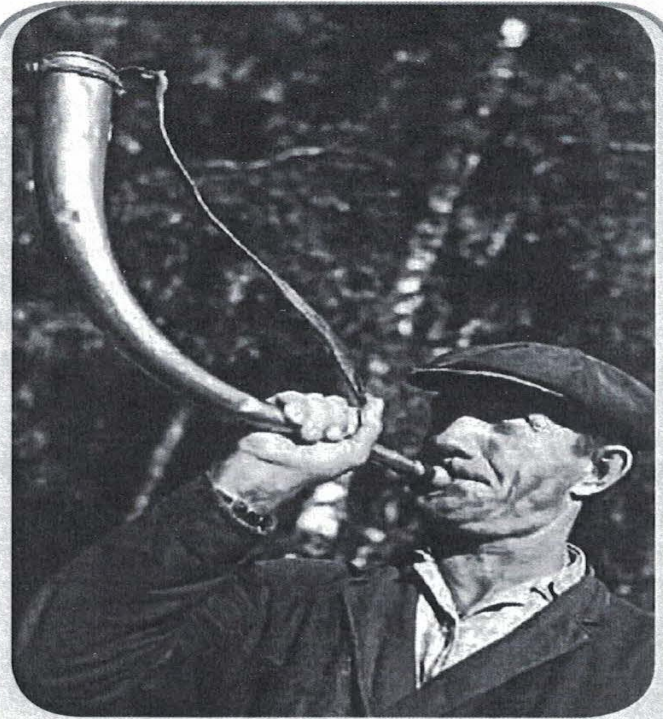
- 62 **МИСТЕЦЬКА ПАНОРАМА**

ЛАМОНОВА О.

«Лісова пісня» Лесі Українки: графічний роман
Івети Ключковської

- 64 **ЛАМОНОВА О.**

...І художня вистава Надії Нікіфорової

Шановні друзі!

Триває передплата на журнал на I пів-
річчя 2021 року. Нагадуємо шануваль-
никам «Науки і суспільства», що журнал
можна передплатити у будь-якому най-
ближчому до Вас відділенні ПАТ «Ук-
рпошта».

Крім того, оформити передплату
можна, скориставшись послугою «Пе-
редплата оп-line» на корпоративному
сайті ДП «Преса» www.presa.ua.

Журнал «Наука і суспільство» і
надалі намагатиметься бути цікавим,
потрібним людям виданням, активно від-
повідатиме на всі читацькі запити й по-
бажання (звичайно, найбільш цікаві лис-
ти будуть надруковані на його сторінках)
щодо тематичного насичення та якості
матеріалів.

Індекс видання
74330

ДО ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНОЇ ІНЕРТНОСТІ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ, НЕДОСКОНАЛОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ, РОЗМИТОСТІ ІДЕОЛОГІЇ, БЕЗПРИНЦИПНОСТІ У ВІДНОСИНАХ З ДЕРЖАВАМИ-СУСІДАМИ ТА П'ЯТОЮ КОЛОНОЮ В УКРАЇНІ

АНДРУШКІВ

Богдан Миколайович, професор кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, доктор економічних наук

ШЕРСТЮК

Роман Петрович, завідувач кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, доцент, доктор економічних наук

ГАГАЛЮК

Ольга Іванівна, аспірант кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Проблеми державотворення – відносини з сусідами, мовний контент, правдиве інформування посттоталітарного суспільства та організація попереджувачих заходів за виявлені фейки та приниження у цій сфері – на основі посилення відповідальності.

*Узагальнюючі матеріали на таку широку тему підготували учасники засідання дискусійного клубу Академії соціального управління і Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, присвяченого 30-річчю державної незалежності України – **Богдан Андрюшків**, Президент Академії соціального управління, доктор економічних наук, професор кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг університету, **Роман Шерстюк**, доктор економічних наук, проректор з еко-*

номіки та розвитку, доцент кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг університету, **Ольга Погайдак**, доктор економічних наук, ст. науковий співробітник науково-дослідної частини університету, **Тетяна Кузь**, кандидат економічних наук, доцент кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг університету, **Ольга Гагалюк**, аспірант кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг університету.

У статті узагальнено результати дискусії щодо таких проблем державотворення як мовний контент, правдивість інформування посттоталітарного суспільства стосовно його розвитку, запропоновано попереджувальні заходи у цій сфері на основі посилення відповідальності за фейки, виявлені зловживання, наведено приклади та встановлено причини безвідповідального ставлення держави до правдивого інформаційного забезпечення суспільства, названо мотиви державної агресивності наших сусідів росіян, виявлено недосконалість ідеології, що там панують, висвітлено окремі розбіжності у поглядах на російську монолітність; встановлено, хто сіє зневіру в душах українців, позбавляє їх надії на щасливе майбутнє та оптимізм і чому ми це комусь дозволяємо робити; висвітлюються погляди на ці проблеми людей, які неупереджено оцінюють появу цих явищ в Україні, названо причини гальмівних процесів у сфері соціально-економічного розвитку суспільства та їх взаємозв'язки з інтеграційними процесами.

Проблеми розглядаються як в глобальних, так і в регіональних та галузевих розрізах, виявляються тенденції цього процесу, пропонується використання психологічних підходів до забезпечення ефективності соціально-економічного розвитку України відповідно до Європейських стандартів.

Актуальність проблематики

Обґрунтування актуальності теми розпочнемо з літературно-публіцистичного вступу.

Частенько виїжджаючи по справах на схід, зустрічаємося з людьми, запитуємо їх чи обробляється у прифронтовій зоні щедра українська матінка земля, яку, до речі, хочуть державці так поспішно... продавати? Чи родить вона під бомбами та гострими ворожими кулями? Відповідь прозаїчна. На городах росте бузина, і в цьому невинний той дядько, що у Києві, а той, що у Москві... І полилася скорботно-тиха розмова про нашу споконвічну українську біду. Ситуацію розглядаємо з морально-християнських, наукових, філософських та фантастично-літературних позицій. З розмови виносимо неординарні висновки.

Насправді, окремі політологи стверджують, що в великій Росії народ, не заважаючи на нестатки і біду, масово під-

тримує свого правителя – президента в силу численних соціальних і політичних, інформаційних чинників. Це відбувається навіть при тому, що він та його оточення безоглядно «фейкують» та грабують народні ресурси і безсоромно вивозять награбоване за кордон, нагло лякаючи ним (закордоном) пограбованих... і вони беззастережно вірять йому, бо у росіян нібито така ментальність. Між іншим – не так давно ми були такими ж самими.

Їм потрібен цар, вождь, президент, правитель... там по іншому не можна, а хто в це не вірить, чи не хоче вірити, йому пришиють ярлик запродавця і так триває століттями. Вони у принципі патріоти і навіть у «ярмі вірності правителю» завжди почуваються щасливішими аніж усі європейці разом взяті... Нічого додати, нічого відняти...

Справді, росіяни проблемний народ, непрогнозована держава. Царі, Вожді, Президенти, Правителі, один кращий дру-

гого, всі турбуються про... територіальне розширення своєї держави, в тому числі людьми і ресурсами загарбаних держав. То вони колись разом з татаро-монголами набігали на Україну та Європу, то вже у наш час закривали свої біди тілами наших дітей у повсталих – то Угорщині, то Чехії, то «ползли» миротворцями в Афганістан, хоча ніхто, крім Бабрака Кармаля, який був вихований Москвою, їх туди не просив, то у В'єтнам і т. д... А нині «добрий сусід», не зважаючи на власну біду, ламає встановлений міжнародною спільнотою порядок та логіку речей, за Шевченком, нагострив ножа на... брата, українця...

У свій час комуністичні ідеологи стверджували, що ми браття і суспільство повірило цьому і теж, як засвідчує громадська думка, громадяни отримали право... першими гинути у не цілком вивольних війнах.

Звичайно ці, твердження про родинні відносини з Росією є не лише сумнівні, а брехня повна і вона доказана з історичних, генетичних, етнічних, ментальних та інших поглядів. Московія, а потім Росія є утворенням стародавньої Руси-України. Не нам, а їм потрібно просити у нас незалежності та вибачитися за багатовікові знущання над українцями. За безвідповідальне обкрадання (після війни Дашавським газом безкоштовно користувалися весь Захід Росії та Схід Європи), відбувалося системне нищення нації у всі часи, в т. ч. і під час другої світової війни (чого тільки вартує взяття дніпровського «рубежа» і Києва).

Власне ці та інші обставини обумовлюють актуальність та своєчасність проблематики.

Мову хочемо повести не лише про це, а хочемо, з позицій пересічного громадянина запропонувати читачеві дещо не традиційний погляд на цю проблему. Розглянемо її не з позицій еволюції людини, а в міжнародному та міжнаціональному ракурсі, хоч і особу прави-

теля, що нехтує міжнародними домовленостями та безпековими гарантіями українцям, не залишимо поза увагою.

Аналіз останніх досліджень.

Оцінюючи соціально-економічний розвиток України, диверсійно-терористичні дії російської адміністрації та одурманеного, зараженого вірусом великоімперського шовінізму народу, у пересічного1 українського

громадянина виникає запитання «Звідки взялися ці брехливі лідери-христородавці?». Ми жили разом і не розгледіли їх хижого оскалу? Чого їм бракує, що шастають по цілому світі і кров проливають? Яка доля їх чекає? Що буде, якщо не досягнуть української покірливості і якщо в українців розбудиться аналогічна осатанілість? Бо, як кажуть, люди, не можна отак безвідповідально знущатися з народу [з виступу членів дискусійного клубу].

Потрібно зауважити, що дослідження проблем безвідповідального інформаційного забезпечення суспільства та мотиви державної агресивності росіян у контексті вивчення особливостей розвитку взаємовідносин з сусідами як стабілізатора, чинника та інструментарію підвищення ефективності господарської діяльності, засобу формування здорового психологічного клімату у виробничих колективах у своїх працях, в тій чи іншій мірі, займалися багато українських учених серед них О. Ю. Акименко, О. Апостолюк, О. Бала, М. П. Бутко, І. Бех, Г. Булашев, О. Г. Білорус, Г. Ващенко, О. Дюк, М. Дмитренко, В. Зеліч, В. Козлов, О. Кислашко, Ю. М. Мацейко, Н. Поліщук, А. Полянська, І. Сіданич, С. Снігур, В. Семененко, М. Стельмахович, О. Тарасова, Д. Тхорджевський, Т. Чернишова та ін. [1–18].

Багато названих фахівців сходяться в думці, що культурний, соціально-економічний розвиток, об'єктивна оптимістич-

на інформація про роль у цих процесах агресора є складовою не лише їх культури, а суспільства загалом. (Не випадково в Україні горіли синім полум'ям і рвалися склади боеприпасів, житло, не випадково гинули і гинуть сьогодні люди-патріоти). Тому за переконанням учасників дискусійного клубу, повідомлення через ЗМІ про події такого характеру повинні формуватися, в першу чергу, виходячи з рівня об'єктивності інформаційного забезпечення суспільства, виробничого середовища та на основі державної ідеології об'єднувати та формувати виховні засади як для працівників підприємств, так і суспільства загалом. Тим часом, згадані проблеми залишилися поза увагою сучасної української науки. Мабуть, не випадково слова: «Мова, культура, традиції та об'єктивна, оптимістична інформація в ЗМІ, – запорука успішного державного розвитку, перемога і мир, суспільна стабільність та ефективне господарювання», стали девізом засідання дискусійного клубу.

Виклад основних положень дискусії

Ми стоїмо на порозі відзначення 30-тиріччя нашої державності. За цей час в Україні виросло покоління, яке не знало російського впливу. Проте у незалежній державі немає національного відродження, а продовжує домінувати російська мова, злочинство, тотальна брехня та інше, що не дуже властиво українцям.

Будьмо горді з того, що українці за всю історію існування людства хоч ніколи не претендували на винятковість. Однак ми причетні до розробок самих новітніх ідей, технологій, епохальних відкриттів, Першої у світі Конституції (Пилипа Орлика), літаків, космічних ракет, зброї, і т. д., і т. п. Згадаймо, як козаки під Константинополь підпливали на перших примітивних підводних човнах, політ у космос теж пов'язаний з українцями (лише у сфері сучасної аерокосмонавтики провідними у світі

конструкторами були українці Сікорський, Шергей-Кондратюк, Корольов, Засяцько, Кибальчич, Яримович багато ін.). Вони, у свій час, хотіли працювати на державу, велику і справедливую та не отримавши від цієї великої держави (Росії) порозуміння та визнання, майже всі були репресовані, як правило, більшість з них відсиділи у тюрмах і якщо комусь вдалося втекти за кордон, то там творили і... прославилися.

Людина, яка працює і творить для людей, потребує умов для праці і зрада їй не властива. Якщо керують ними шовіністичні недоумки, то творчі люди переходять до тих, хто буде їх цінувати, до тих, хто їм створить відповідні умови.

«Південмаш» і сьогодні міг би у ракетобудуванні вести перед у світі, якби була добра воля нашого державного керівництва, практично вихованого попереднім режимом, який розвиток суспільних процесів розуміє по своєму. На цьому етапі, за їхнім переконанням, важливим є розвиток малого бізнесу з великими грошима. Потрібно сказати що тут є дуже серйозні успіхи, що правда, лише у власному, тобто приватному плані. Про це засвідчують декларації про майновий стан і доходи фізичних осіб – олігархів, керівництва держави і депутатів. Різниця в оплаті праці складає від 2–3 тис. до... великих мільйонів. Одним на хліб насущний не вистачає, інші отримують на наших ресурсах гроші тьокми... і вивозять за кордон, купують там на всяк випадок нерухомість тощо...

Може насправді українці талановиті, але знову ж таки неперевершені у цьому відношенні росіяни. Вони вважають, що всі відкриття їхні. Нічого не скажеш, – «святой народ», кацап – про те він не є як цап-спокutnik, а більшою мірою (за перекладом з тюркської) «живодер». Сьогодні вони твердо (майже як у нас) на похоронах бандитів вигукують вкраденими в українців словами: «Герої не вмирають», «Героям слава», «Слава... Росії».

Чого вартує інтернаціональний поступок московитів у справі зодчества. Побудували пам'ятник Володимиру Великому. Цілком справедливо. Та було б дуже добре, якби ще в руках князя, передбачили в одній руці тризуб, а в іншій жовто-блакитне знамено.

Запитайте у пересічного росіянина, ким та у чю честь засновано в Росії місто Володимир. Впевнений, що про це знають не всі, навіть і в Україні. Бо і Москва заснована киянином Юрієм Довгоруком. Вони можуть присвоїти собі те, чого навіть не бачили, те чого не цілком розуміють, і не просто нагло присвоїти, а й ефективно використовувати не у творенні добра для людей, як це роблять у світі, а у більшій мірі для ... агресії. Таке їхнє покликання, така воля Божа, – присвоювати, вбивати і навпаки. Більше нічого про них сказати не можна, така їх робота. І це визнавали, в свій час, великі росіяни: П. Чаадаєв, В. Боткін, Л. Толстой, М. Карамзін, Ф. Тютчев, В. Бєлінський, М. Горький, М. Лермонтов, І. Тургєнев, І. Бунін, які дуже відверто висловлювалися про Росію.

Не будемо приводити висловлювань усіх знаменитостей про Росію... Іван Бунін, наприклад, сказав: «Как надоела всему миру своїми гнусностями и несчастьями эта подлая, жадная, нелепая сволочь Русь!» [*Интернет ресурс*].

Що цікаво, всі вони знали, хто вони такі й не відмежовувалися від того, хто вони... (Мабуть правильно було сказано «сволоч Росія», бо поетичний вислів «Святая Русь» належить українцям!).

До іншого мабуть вони, при такому керівництві, не здатні. Якби не Друга світова війна, якби не поспішна під час війни евакуація з України промислових підприємств, то можливо і промисловості у Росії не було б. Культуру те ж знаємо, хто представляє. Газ і ліс – основні ресурсні джерела існування цієї держави.

Особливість організації життєдіяльності Росії унікальні. Керівництвом ставляться завдання... оборонного характеру, а насправді відбувається пошук напрямів застосування знарядь насилля. Треба сказати, всі вони, росіяни, працювали на формування великої жорстокої імперії, – пугала (страшилища) світу, яка не визнавала гуманізму, не мала покликання творити для людей, а хотіла мати інструментарій знищення ворогів (яких вигадували ідеологи «великої і не делімої», при тому негайно, багато і у... муках ... Можливо це власне генетичний чинник (не даремно ж «кацап» у перекладі означає живодер). Народ шкода, бо живе він так, як жив багато років і навіть століть тому...

Чи так, чи сяк, людство, як відомо (так думають учені), розвивається по спіралі. Кажуть, що на землі вже був високий рівень цивілізації, яку погубив Господь Бог через розпусту та жорстокість.

Людям здається, що вони самі творять свою історію. Справді людина має певний допуск у цій справі, але він наданий Господом Богом!

Теорія дарвінізму, що суперечить християнству, ствердує, що людину створила праця. Інші гуманістичні вчення прококують веселкове майбуття людства. Та ми через сусідів – агресорів живемо у тривозі. Через них не бачимо краси світу, не насолоджуємось життям, втрачаємо морально-гуманістичні надбання. Вони нівелюються жорстокістю, яка еволюціонує. Багато хто з астрологів, ясновидців вважають, що при таких обставинах ми приречені на вже відомі нам та інші випробування. Через це і говоримо про наболілу проблематику та близький кінець світу при якому все загине.

За даними Світової Вікіпедії

Дарвінізм – вчення і науково-філософська концепція, що ґрунтується на теорії еволюції Чарльза Дарвіна.

Термін «дарвінізм» був вперше застосований в квітні 1860 року Томасом Хакслі, коли в *Вестмінстерському журналі Дарвін* розмістив публікацію про походження видів.

Радянська ідеологія широко використовувала термін «дарвінізм». Лише тепер ми визнаємо, що багато хто часто помилково розумів дарвінізм як систему поглядів на біологічну еволюцію або весь еволюційний світогляд.

З точки зору дарвінізму одним із основних чинників природного добору, який визначає пристосованість організмів, є спадкова мінливість. Це призводить до домінування осіб із вдалими мутаціями, як наслідок цього – до природного відбору, і якщо зміни дуже виражені, до видоутворення. Модифікаційна мінливість залежить від генотипу.

Такого ж погляду щодо модифікаційної мінливості дотримується синтетична теорія еволюції, яка була створена у ХХ ст. Основою до природного добору ці дві теорії вважають саме генотип, який змінюється під дією мутацій, які є однією з форм спадкової мінливості. Зміни генотипу зумовлюють зміни норм реакції, оскільки саме генотип зумовлює її. Норма реакції зумовлює зміну фенотипу, і таким чином мутації проявляються у фенотипі, що зумовлює більшу його відповідність умовам навколишнього середовища у випадку доцільності мутацій.

Одне слово, на хлопський розум, теорія Дарвіна стверджувала, що праця поступово, шляхом відбору кращих якостей істоти (мавпи) перетворила її у людину.

Відомий письменник Володимир Войнович мав трохи інші погляди на цей рахунок, за що вимушений був виїхати (втекти) з Союзу за кордон. Власне колись у своїй книзі: «Життя і незвичайні пригоди солдата Івана Чонкіна», він наводив приклад, доказуючи, що людина мала б походити від коня, бо кінь пра-

цює більше мавпи. (Не даремно ж він привів у книзі цікавий приклад про коня, який загинув на фронтових дорогах від кулі, залишивши по собі під копитом по смертну заяву: «Прошу рахувати мене комуністом!»). Звичайно рівень свідомості коня під впливом політруків та бабога за один «рип» так високо піднявся, що він прийняв рішення поповнити ряди тих, хто представляв розум, честь і совість нашої епохи. Тим часом наша епоха підтверджує скільки вовка не корми, а він все одно в ліс дивиться.

Тим часом, наша легенда, точніше новітня теорія каже, що людство розвивається по спіралі. Тобто визріває до певного рівня, ... достатнього у своїх недоліках до самознищення. Та цьому передують попередження. Маємо на увазі, наприклад, Содом і Гомору, Всесвітній Потоп, різні епідемії, мори і т. п. Потім, щоправда, цього ніхто не засвідчив, відбувається планетарна катастрофа, у якій гине людство. Населення планети, збагативши інформаційний пояс земної кулі (в т. ч. сьоме небо) тими знаннями, на які воно було здатне у процесі апокаліпсису, локально перетворюються у ... пил. З землі прийдеш, у землю повернешся, сказано у Біблії.

Апокаліпсис (грец. αποκαλιψις – «відкриття», за Вікіпедією, «одкровення»), – остання книга Нового Заповіту та один із найдавніших творів християнської літератури. За церковною традицією, Апокаліпсис написано Іоаном Богословом на острові Патмос після видіння на засланні в 90-ті роки першого століття (ряд вчених відносять книгу до року 69). Апокаліпсис містить у собі таємниче зображення майбутньої долі Церкви Христової та всього світу і це єдина книга зі всього Нового Заповіту, – яку, разом з пророчими книгами Старого Заповіту, – можна за жанром повністю віднести до так званої «пророчої літератури». Апокаліпсис – пророча книга,

яка бачить в Об'явленні пророцтва долю всього людства, усієї людської історії; «символісти» вбачають у пророцтвах Об'явлення символічну картину конфлікту між Добром і Злом.

Історія пам'ятає такі категоричні зміни на нашій планеті. Вважаємо, що Божий удар здійснюється по території найбільш грішного народу. Це відбувається шляхом падіння окремого великого метеориту, або ж метеоритного дощу, реалізацією інших космічних катаклізмів і класифікується як глобальне катастрофічне явище.

Дослідження таких явищ в СРСР у 1969-му виявило, наприклад, слід метеоритного походження – кратер Попігай на північному заході Якутії. Це вам не Африка, Канада, Ізраїль чи арабський світ чи навіть США. Він має діаметр близько 100 км, глибину 2 км й утворився 36 млн років тому від падіння астероїда завширшки 5–8 км. Унаслідок колосального тиску, спричиненого ударом, графіт у земних надрах перетворився на цінні мінерали. Тамтешнє унікальне родовище технічних чорних алмазів розробляли ще в язні сталінського ГУЛАГу в повоєнний час [Інтернетт ресурс].

Коли вчені з'ясували метеоритне походження Попігаю і проаналізували наслідки прадавнього катаклізму, то волосся стає дибки. Але це не стосується російських учених – у них все в порядку. Вони здійснюють пошук багатих на алмази кратерів, які розкидані по всій території СРСР.

У Росії, скажімо, виявлено ще 15 «шрамів» діаметром від 10 до 110 км.

Але найбільшу астроблему на поверхні планети (діаметром близько 500 км) виявлено 2006 року в районі антарктичної Землі Вілкса під кілометровою товщею крижаного щита.

Що ж потрібно було створити, щоб Господь Бог не лише спалив людей, а ще й закував землю під кригою.

Після кожного катаклізму, земля відроджується, відтворюються. (Ми не хочемо

використовувати термін реінкарнація, яку не визнає сучасна християнська релігія).

Всупереч християнським настановам, земна цивілізація час од часу повторює новий цикл із зміною ролей і подієв.

Ще один літературний відступ

Народ, що проявляє бундючність, самозадоволення повертається на рідну землю стадом левів, що, наситившись, сонно спостерігають за життям. Хто в кролика, хто в кенгуру, якими австралійці харчувалися протягом віків. Хто був ненаситним, хижим, підлим, підступним та агресивним, може бути поверненим на землю стадом смердючих здохлятиною шакалів.

Хто зверхньо споглядає на смирих людей орлом чи яструбом, орланом чи шулікою, каракарою чи беркутом може ними і повернутись при черговому поверненні на землю. Цей перелік можна продовжувати.

Тепер, надіємось, стає зрозуміло чому на державних символах багатьох країн виступають Леви, Орли, Двоголові пташки з гострими дзьобами, Кенгуру, Вовки та ін... Є серед символів: кленові листки, ромашки, бавати, льон і т. д.

Лише в Україні «Тризуб» – символ – інструмент протистояння хижакам.

Наші припущення поки що не мають підтвердження, але у даному випадку, представляємо можливість читачеві самому провести аналогію, який народ на що заслуговує.

Огідно отримати символ хижака, що харчується підлиною. Мабуть така доля чекає всіх агресорів. Прийде час і їх буде захищати державний закон від тотального винищення. І все почнеться спочатку.

Висновки та пропозиції

Таким чином, за результатами обговорення проблем формування свідомісного відношення посттоталітарного суспільства до державотворчих процесів та орга-

нізації попереджувальних заходів у цій сфері, на основі посилення відповідальності за виявлені фейки і зловживання, налагодження відносин з сусідами, як відмічають ідеологи, потрібно провести роз'яснюючі заходи у яких передбачити засудження використання висловлювань типу: «какаяразніца», «невремя», «успеем» та сприяти поширенню молодіжних сленгів: «нам не байдуже», «Україна понад усе», «вже і не відкладно». «не загубити шансу», посилити кару за безвідповідальне відношення до виконання державних функціональних обов'язків у гуманітарній сфері та сфері економіки, припинити знущання над українською мовою, над традиціями та їх носіями. Потрібно зміцнювати у співгромадян почуття власної гідності. Ми не лохи, як висловився Президент Зеленський, у нас свої, шляхетні традиції.

Небезпідставно тоталітарний режим, якого на заході колись критикували за тиранію, заставляв знедолених заявляти: «У нас радянських своя гідність...».

Відомий тележурналіст Дмитро Комаров, що веде туристичні програми без сумніву є патріотом України, чудово володіє українською мовою, але дарує африканським вождям і їх дружинам, пересічним африканцям різнокольорові віночки, вишиті сорочки, національні прапори, чомусь «общепонятною» ... мабуть забув про власну гордість і гідність або її у нього немає, чи виконує чийось настанову? Африканцям взагалі то однаково якою мовою з ними розмовляють, а цілий світ дивиться і слухає ... та робить про нас свої висновки.

Всесвітньо відомий боксер, голова нашої столиці, Києва Віталій Кличко клюнув на пропозицію видати книжечку-складанку з кількох невдало висловлених фраз та фото-малюночків до них, як самокритику ... свого невігластва. Колись російською він сказав, що йому на Батьківщині не вистачало практики для вивчення української (згадаймо – канди-

дат наук!). Прошли роки і на кінець як на сміх видав словесний «шедевр» ... Хто його радники???

Пересічні громадяни і не тільки вони, вважають що необхідно поповнювати державний бюджет не лише штрафами за порушення правил вуличного руху, а і податками на жлобську рекламу, наглі виступи російською у громадських місцях. застосувати штрафи за використання чужої мови в державних установах. Поліція повинна зайняти у цих процесах активну патріотичну позицію. Без сумніву, російські ЗМІ будуть кричати про «ущемленіє русскоязычных», хоч, так звані, українські «русскоязычні» перші стараються освоїти рідну мову і заперечують це.

Неофіційне звернення до українців

– Не біймося робити зауваження з цієї теми не лише окремим росіянам, що живуть в Україні, а й їх українським лакузам. Як же так, туркам, татарам, арабам, темношкірим під силу освоїти співучу українську мову, мову землі, на якій вони нині живуть, яка їх годує, а ви «продолжаєте какать...», та своєю поведінкою зневажаєте її. Багато зарубіжних студентів гордяться тим, що освоїли українську мову, а ви принижуєте себе, власну гідність [мовою оригіналу, з виступів учасників дискусійного клубу].

Справді, як відмічав колись, Данило Лукич Мордовець (донський козак, російсько-український письменник) в одному з своїх творів: українські дівчата виходять заміж з благословення батьків по любові і народжують здорових, вільних і щасливих дітей. В Росії ж навпаки, дівчина сидить біля вікна і очікує допоки батьки не віддадуть її за того, хто є на їх думку зручним, багатим, пронириливим і т. д.. В результаті такі дівчата народжують або рабів, або ... тиранів [Інтернет ресурс].

При всіх негативах, насправді, сьогоднішній світ сповнений гуманізму і лю-

бові, але агресор для досягнення своєї мети не має меж в цинізмі, в проявах лицемірства, підступу, жорстокості хоче всіма доступними засобами заступити сонце у нашому незалежному світі – віконці. Лідерство у цьому веде Росія, наш колишній провідник в реалізації нав'язаної бородатими експериментаторами великої комуністичної ідеї. Результатами цих сумнівних досліджень, яких провели на великій, довірливій, але відсталій державі, – вражаючі. У результаті, мільйони загиблих, закатованих, знищених людей. Сьогодні потомки тих самих експериментаторів знаходяться у пошуку нових експериментальних територій, мабуть розрахунок знову випав на Україну... На цей раз вони знову помиляться... Колись славний український поет Василь Симоненко застерігав:

...Ви, байстрюки катів осатанілих,
Не забувайте, виродки, ніде:
Народ мій є! В його гарячих жилах
Козацька кров пульсує і гуде!...

[*Інтернет ресурс*].

Неофіційний висновок дискусійного клубу

Ми всі під Богом ходимо, всі з одного тіста зроблені, хоч одні ведуть себе як царі-упирі, інші як раби. Через те, покару одні отримають поодиноці, інші загалом, одні за знущання та насилля, інші за те, що не відстоювали правди і справедливості, дозволяли наругу над собою, адже всі у нашому прекрасному світі народжуються вільними. Скористайтесь нагодою зробити його кращим навіть тоді, коли це суперечить тим розрахункам, які виношують наші недоброзичливці. Ісус Христос закликав до терпимості, до любові, ці почуття є у нас. Збудімо їх у ворогів і світ стане кращим.

Земна цивілізація, не дивлячись на створення, інколи ялових, інколи бездіяльних міжнародних формувань типу: організації об'єднаних націй, міжнарод-

ного трибуналу, численних гуманітарних комісій, не дивлячись на їх ілюзорну стурбованість, прирікають себе на черговий ганебний епохальний виток від дарвінського мавпячого початку до міжнародних байдуже – черствих обіднень під хижацькими пташиними, лев'ячими, вовчими та іншими символами.

Хіба варто жити для того, щоб потім, черговий раз народитися чи повернутися через якісь тисячі чи мільйони років на грішну землю, щоб тебе знову принижував чи знущався над тобою хто небудь під символами чергового хижака, двоголової пташки – потвори чи навіть лева? Чи варто жити у суспільстві члени якого гордяться мистецтвом і силою колишніх деспотів типу Чингіз – хана, Наполеона, Гітлера, Сталіна, Путіна та інших, щоб потім стати їх жертвою...

Чи мудрішим, гуманнішим стає людство, створивши міжнародні інституції, та знаючи еволюцію розвитку суспільств, своєю бездіяльністю не зупиняють поширення зла, а прирікають його не на гуманістичний прогрес, а на методичне, неодноразове повторення однієї і тої ж дороги від мавпи до... агресивної, людиноподібної істоти, яка прирікає людство до чергового катаклізму?

Господь Бог терпеливий, почекає на зміни у свідомості людини, він їх здійснить. Його жертви для реалізації цієї мети безмірні. Ісус Христос вже третю тисячу років невтомно виконує цю роботу. А результатів поки що не багато. Християни православного і католицького, євангельського, протестантського та інших напрямів воюють між собою за паству (може за грошові приходи?). Гріх думати так. Та власне у наших силах зупинити цей процес.

Українці цю роботу розпочали пів тисячі років тому, створивши греко-католицьку (уніатську церкву). Століттями ніхто цього не хоче розуміти! Пройде ще трохи часу і росіяни скажуть, що тисячу

років вже працюють на реалізацію об'єднання церков. У єдності наша сила!

Уляна Супрун, колишній міністр охорони здоров'я дослівно заявила: «У перший день нового року публікую на своїй facebook-сторінці останній пост. І хочу дати вам останню пораду:

Українці – непереможні. Конфлікуйте і не робіть компромісів зі злом. Думайте про суспільство та країну, а не лише про себе. Ухвалюйте рішення так, наче цього більше ні від кого очікувати. Візьміть відповідальність за все, що відбувається навколо, і не чекайте, що це зробить хтось інший».

«Якщо матимеш сміливість прощатися, завжди триматимеш надію до побачення». [Facebook]. Проти зла потрібно об'єднуватися, потрібно вже, сьогодні, не завтра! Якщо ж об'єднується зло, в об'єднанні добра для протистояння йому може лише Господь Бог. Він про це попередив давно. Читаймо Біблію, зробимо все для того щоб вийти на черговий виток без почвальных уроків, катаклізмів, бо вони для людей обходяться дуже дорого.

Список використаної літератури:

1. Андрушків Б. Маргіналізація і глобальні небезпеки економіки / Б. Андрушків, І. Романська / Матеріали 15-ої наукової конференції Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, 14–15 грудня 2011 р. – Тернопіль: ТНТУ, 2011. – С. 247.
2. Апостолук О. З. Корпоративна культура як інструмент ефективного менеджменту підприємства в підвищенні його конкурентоспроможності. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2016. № 2. С. 68–73.
3. Ващенко Г. Г. Праці з педагогіки і психології / Г. Г. Ващенко: у 4 т. – К.: Школяр; Фада ЛТД, 2000. – Т. 4. – 415 с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Упор. і голов. ред. В. Г. Бусел. – К.: Ірпінь, ВТФ «Перун», 2003. – 1140 с.
5. Виховання молодого покоління на принципах християнської моралі в процесі духовного відродження України: наукові записки: зб. наук. праць. – Острог, 2000. – Т. 3. – 633 с.

6. Виховання національно свідомої особистості: метод. посіб. / За ред. Д. О. Тхоржевського. – Глухів: РВВГДПІ, 2001. – 148 с.

7. «Гаранти зависимости: какой вклад в суверенитет Украины внес каждый из ее президентов» від 25.08.2020 (21:20 512), яка була присвячена до 29-го «Дня народження» сучасної України, видавництво «Комментарии» (comments.ua)

8. Герасименко Р. Факт-чекінг для журналіста: соцмережі та «вкиди» як перевірка на професійність [Електронний ресурс] / Руслан Герасименко / еґо Європейська журналістська обсерваторія. – Режим доступу: <http://ua.ejo-online.eu/2065/етика-та-якість/факт-чекінг-для-журналіста-соцмережі?print=print>

9. Горбань Н. Інформаційна війна триває. Топ-5 фейків про Львів [Електронний ресурс] / Наталія Горбань / Твоє місто. – Режим доступу: http://tvoemisto.tv/news/informatsiyна_viyна_tryvaie_top5_feykiv_pro_lviv. 10. Корпоративна культура. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pidruchniki.com/18340719/menedzhment/organizatsiyна_kultura

11. Корпоративна етика [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/CD039B50EA1ACF46C2257E89002F0648?OpenDocument&Expand=4&i>

12. Полянська А. С., Дюк О. М. Формування моделі корпоративної культури в діяльності вітчизняних підприємств. Економіка та управління підприємствами. 2018. № 27. С.

13. Ольшанский Д. В. Политическая психология / Классификация слухов. – М., 2002.

14. Орбан – Лембрик Л. Чутки як соціально-психологічне явище / Соціальна психологія: наук. Журнал / голов. ред Ю. Ж. Шайгородський. – 2004. – № 3 (5). – С. 47–62.

15. Сороківська О. А. Управління економічною безпекою підприємств малого бізнесу в умовах конфліктних ситуацій: інноваційні підходи: Монографія. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2016. – 382 с.

16. Франчук В. І. Корпоративна безпека: теоретичні засади: монографія / Василь Франчук; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2009. – 176 с.

17. Фейки, чутки та плітки як засіб навіювання передчуттів великої антиукраїнської змови та послаблення безпекової компоненти управління державою Науковий вісник Дніпровського транспортного університету 2019 р.

18. Що таке «теорії змови» та чому в них вірять? / zbruc.eu, 20.05.2013 р.

Головний редактор

Д. М. ЄСИПЕНКО

Редколегія

В. П. АНДРУЩЕНКО

В. Ф. ВАСИЛАШКО

О. І. ГРИНІВ

М. К. ДМИТРЕНКО

А. М. ЄРМОЛЕНКО

Д. М. ЄСИПЕНКО

С. Л. ЙОСИПЕНКО

А. А. КОЗЛОВСЬКИЙ

В. І. КУШЕРЕЦЬ

В. В. ЛЯХ

І. М. РІШНЯК

Ю. О. ТИХОМИРОВ

Коректор

Л. І. КОЗЛОВСЬКА

Комп'ютерна верстка і дизайн

Л. Д. НАСТЕНКО

Реєстраційне свідоцтво КВ № 1158

Підписано до друку 18.03.2021

Формат 70x108/16

Папір офсетний

Друк офсетний.

5,6 друк. арк.

6 облік.-вид. арк.

Зам. № 1

Український Центр духовної культури

01001, м. Київ,

вул. Софіївська, 10.

Тел./факс (044) 278 39 46.

E-mail: perlina19@ukr.net

На обкладинках твори Надії Нікіфорової

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 6309 від 17.07.2018 р.

атру, музики і кінематографії: ніжна, сповнена світла та сподівань рожева «Весна», сумна й прозора золотава «Осінь»... Потім розпочалася робота в Черкаському музично-драматичному театрі ім. Т. Г. Шевченка. За більш ніж чотири (!!!) десятиліття – безліч вистав, цікавих, улюблених, «проблемних», розважальних, дитячих, різних: «Любов і голуби», «За двома зайцями», «Наталка Полтавка», «Пані міністерша», «Циганський барон»...

Але «Лісові пісні» серед них не було. Втім, художниця не сумувала. Чекала. Мріяла. Створювала картини з улюбленими героями. «Мавка» (1980) виникла одночасно з ескізами, як їхнє живописне продовження. А найновіша, «Весна ще так ніколи не співала...» – цієї зими...

А потім наблизився ювілейний рік. Карантин – карантин, але Черкаський театр запланував аж дві прем'єри за творами Лесі України. Обидві доручили оформити Надії Нікіфоровій. Перша – музична вистава-притча «Лєся Українка», на основі кількох її драматичних творів – «Камінний господар», «Одержима», «Кассандра», «Бояриня» (реж. Павло Гончаров). А друга... Другою мала стати «Лісова пісня» (реж. Станіслав Садаклів).

Отже, художниця працює. Споглядає. Фотографує. Фантазує. Малює. Ї іноді їй здається, що сама природа промовляє до неї...

Добре все ж таки, коли мрії здійснюються!

Оксана Ламонова